

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och
kränkande behandling

Förskolan Läkavillan

Stadions förskolor 2015/2016

Bakgrund

Förskolan ska enligt diskrimineringslagen (2008:567) ha en likabehandlingsplan och enligt skollagen (1985:100) en plan mot kränkande behandling. De två planerna kan sammanföras till en.

Planen ska upprättas årligen och vara ett verktyg för att systematiskt planera, dokumentera och utvärdera likabehandlingsarbetet.

Syfte

Likabehandlingsarbete handlar om att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En trygg vardag är en förutsättning för att barnen ska kunna delta i verksamheten på lika villkor.

Likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten och avspeglas i de vardagliga rutinerna, planerade aktiviteter och personalens förhållningssätt i enlighet med förskolans värdegrund (Lpfö 98/10)

Likabehandlingsarbetet syftar till att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Lika behandlingsplanen ska fungera som ett stöd för förskolepersonalen i deras arbete.

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Vision och policy	3
Juridiska begrepp	3
Diskriminering	3
Kränkande behandling	3
Trakasserier	3
Annan kränkande behandling	3
Sju diskrimineringsgrunder	4
Kön	4
Könsöverskridande identitet eller uttryck	4
Etnisk tillhörighet	4
Religion/trosuppfattning	4
Sexuell läggning	4
Funktionshinder	4
Ålder	5
Så här utreder vi kränkande behandling	5
Befogade tillsägelser	5
Främjande arbete	
Konkreta exempel på främjande insatser	5
Kön	5
Könsöverskridande identitet eller uttryck,	
Sexuell läggning	5
Religion/trosuppfattning, Etnisk tillhörighet	6
Funktionshinder	6
Ålder	6
Förebyggande arbete	6
Åtgärdande arbete	6
Uppföljning, utvärdering och revidering	6
Kompetensutveckling/fortbildning/främjande insatser	7
Litteraturhänvisning	7

Bilaga 1	Främjande arbete och Kartläggning – Förskolan Läkarvillan 2016
Bilaga 2	Incidentrapport - mall
Bilaga 3	Samtal med föräldrar - mall

Likabehandlingsplan

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Vision och policy

Stadions förskoleenhet har ett klimat som präglas av värme, professionalitet och framtidstro. I förskoleenheten förekommer ingen kränkande behandling. Detta gäller för barn, personal, föräldrar, samt andra som kommer i kontakt med verksamheten.

Förskolan ska arbeta utifrån en helhetssyn, ett grupperspektiv och ett individperspektiv.

Det är viktigt att vara medveten om skyldigheter och rättigheter, vara närvarande i vardagen och vara aktiva och delaktiga i konfliktlösning. Den som ser eller hör kränkande handlingar eller pågående trakasserier måste agera. Allt detta ingår i ett demokratiskt syn-, förhållnings-, och arbetssätt utifrån Läroplan för förskolan (Lpfö -98).

Stadions förskolors ledning arbetar aktivt för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Vi tar ett tydligt avstånd från alla tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling. Ledningen gör sig uppmärksam redan vid misstanke om kränkande behandling, dels mot någon i personalgruppen och mot något barn, genom att ha en ständig och fortlöpande dialog med personalen och barnen.

Juridiska begrepp

Diskriminering i förskolan innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Exempel på **direkt diskriminering** kan vara när en pojke går före en flicka i antagningskön med motivering att det redan går så många flickor på förskolan.

Exempel på **indirekt diskriminering** är när förskolan serverar samma mat till alla barn, även om de på grund av sin religion behöver äta annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling – gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns värdighet. Trakasserier och kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller texter och bilder. Lagen delar in kränkande behandling i **trakasserier** och **kränkande handling**.

Trakasserier - är en behandling som kränker ett barns värdighet och som har koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasseri kan vara av sexuell art. De kallas då sexuella trakasserier. Det kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt eller bilder som är sexuellt anspelade. Vuxna måste vara uppmärksamma och agera i situationer där barns lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Kränkande behandling – är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan till exempel handla om att retas, frysa ut någon eller förstöra en kamrats leksak. Anställda kan kränka barn genom en hårdhänt handling eller hård tillsägelse.

Sju diskrimineringsgrunder

Ett barn kan känna sig missgynnad eller kränkt av många skäl. För att det ska kallas diskriminering måste det finnas ett samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Kön – diskrimineringsgrunden kön avser att någon är pojke eller flicka, man eller kvinna. Även transsexuella personer, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Sexuella trakasserier – kränker ett barns värdighet utifrån kön.

Exempel: Kalle blir retad på gården för att han har klänning på sig. Personalen hör men hjälper inte Kalle.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck – med könsidentitet eller könsuttryck menas en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Exempel: Lisa blir retad för att hennes mamma har killkläder på sig. Personalen agerar inte trots att de hör kränkningen.

Etnisk tillhörighet – Med etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet – eller flera etniska tillhörigheter. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet utifrån sin personliga bakgrund. Förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Exempel: En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig (trakasserar). Annan personal är närvarande men säger ingenting.

Religion/trosuppfattning – Alla har rätt till sin religion och/eller trosuppfattning. Förskolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Föräldrar har också rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera alla dessa rättigheter.

Exempel: Peter säger till Maja "Min mormor är hos Gud i himlen.". Peter säger: "Äh, vad dum du är, hon ligger ju i marken.". Ingen personal agerar.

Sexuell läggning – Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet.

Exempel: Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. (diskriminering). Annan personal hör men gör ingenting.

Funktionsnedsättning – Funktionsnedsättning beskriver en varaktig nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättning beskriver inte ett statiskt tillstånd eller hur en person är. Funktionsförmågan varierar beroende på situationen och miljön.

Exempel: David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom "Snubbelfot". Personal har hört att han blir retad men har inte vidtagit några åtgärder."

Ålder – Ingen ska på osakliga grunder bli diskriminerad på grund av sin ålder.

Exempel: Simons pappa är pensionär, ett barn säger till Simon att hans pappa ser ut som en farfar varpå Simon blir ledsen. Personalen lyfter inte frågan.

Så här utreder vi kränkande behandling

1. Personal inom enheten/förskolan/avdelningen som ser eller får kännedom om att något barn är/har blivit kränkt har en skyldighet att genast agera och dokumentera.
2. Om ett barn upplever sig kränkt av barn, personal eller anhörig dokumenteras händelsen av personalen enligt incidentrapporten – bilaga 1.
3. Föräldrar kan anmäla barnets upplevelse av kränkande behandling till personalen. En incidentrapport (bilaga 1) görs av personal tillsammans med föräldrar.
4. Om personal upplever sig kränkt av barn, barns anhörig eller annan personal dokumenteras händelsen enligt incidentrapporten.
5. Om händelser behöver utredas vidare ska det ske i samråd med ledningen.
6. I varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten skall göras. Ansvarig för utredning och bedömning är förskolechef.

Befogade tillsägelser

Förbudet att utsätta barn för kränkande behandling gäller naturligtvis inte tillrättavisningar som är befogade för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barn kan uppleva tillrättavisningar som kränkande.

Främjande arbete

Syftar till att förstärka respekten för allas lika värde

- Omfattar alla diskrimineringsgrunderna,
- Riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning, samt,
- Är en naturlig del av vardagen

Exempel: Att dagligen ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten.

Att i förskolan använda böcker som belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter.

Konkreta exempel på främjande insatser utifrån diskrimineringsgrunderna

Kön – Flickor och pojkar ska ha lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten. På samlingar kan man till exempel genomföra talrundor, något som gynnar såväl tystlåtna flickor som tystlåtna pojkar.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck - Det handlar bland annat om att synliggöra och bejaka mångfalden och variationen bland pojkar och bland flickor. Att synliggöra och bejaka olika familjekonstellationer är en förutsättning för varje barns rätt att känna stolthet över sin familj – och tillit i den vardagsmiljö på förskolan som är deras. En

konkret främjande insats är att se till att förskolan har barnböcker som synliggör olika typer av familjer.

Religion/trosuppfattning, Etnisk tillhörighet - Förskolan bör systematiskt arbeta för att barnen utvecklar sin förmåga att leva sig in i och respektera andras kulturer och värderingar. Till exempel kan man i grupp jämföra likheter och olikheter i det man gör, i språk, utseenden, traditioner, seder och vanor.

Funktionshinder – En främjande åtgärd kan vara att öka förskollärarnas kunskaper om hur det är att leva med funktionshinder, till exempel genom samarbete med olika handikappsorganisationer och landstingens barnhabilitering.

Ålder – Respekt för alla medmänniskor är grund för det förhållningssätt som alla i enheten ska ha.

Förebyggande åtgärder

- Syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer

Exempel: Att ha uppsikt över platser som barnen upplever som otrygga

Åtgärdande arbete

- Kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt
- Innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas

Exempel: Utifrån den aktuella situationen föra samtal på individ- och gruppnivå.

Uppföljning, utvärdering och revidering

- Följa upp tidsbestämda åtgärder **kontinuerligt** på avdelningsmöten och vid behov sätta upp nya tidsbestämda mål
- Under maj månads avdelningsmöte påbörjas utvärdering och revidering av Likabehandlingsarbetet för att avslutas under utvärderingen av hela verksamheten i början av juni
- Nuläget analyseras kontinuerligt
- Nya mål och åtgärder för det fortsatta arbetet sätts upp

Kompetensutveckling/fortbildning/främjande insatser 2016

På enhetens gemensamma planeringsdag 15 januari deltog all personal i en föreläsning om **Likabehandling och normkritik** med innehållet *Hur kan vi råka skapa ojämlikhet i förskolan och hur kan vi gemensamt och systematiskt arbeta för likabehandling? En föreläsning om perspektiv, forskning och direktiv fylld med konkreta exempel och möjlighet till reflektion.*

Inom enheten finns en grupp pedagoger som under våren kommer att presentera konkreta exempel på lekar och aktiviteter som kan användas i det främjande arbetet under olika perioder under verksamhetsåret.

Under året kommer vi på varje förskola att introducera bokpaket med böcker som speglar samtidens mångfald i sätt att vara och sätt att leva så att alla barn kan känna igen sig.

Litteraturhänvisning:

Lika rättigheter i förskolan- diskrimineringsmannen 2015

(Finns på stadion gemensam/Likabehandling)

Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Lpfö 98/10 sid. 4

Giraffen, januari 2016

Främjande arbete

På Giraffen arbetar vi med genustänk. Vi gör inte skillnad på flicka eller pojke, vi anpassar vårt arbete och vår miljö utifrån individernas personlighet och intressen. Barnen i gruppen leker självständigt och vi låter dem hitta sin egen identitet. Med självständighet menar vi att barnen har egna idéer, tar eget initiativ, de bjuder in varandra till lek och kommer med egna förslag till aktiviteter. Barnen hittar sin egen identitet genom utforskande. Vi pedagoger utmanar och uppmuntrar barnen till egna val och beslut. Vi utformar miljön efter barnens intressen och behov av utmaning och stimulans.

Hemvrån samt bygg- och konstruktion har vi i samma rum då vårt tankesätt är att de ska integrera med varandra. Inspiration till detta kommer från en föreläsning som förespråkade att blanda hårda och mjuka material tillsammans. Med hårt material menar vi lego, bilar och tågbanor samt mjukt material såsom dockor och utklädnad. Vi vill även ge barnen möjligheten till utforskande i hemvrån t.ex. möjligheten till att kunna klä ut sig och leka med bilar samtidigt.

Ett annat arbetssätt vi arbetar med är att ge mer utrymme till barn som håller sig mer i bakgrunden. Detta gör vi för att stärka dem i sin identitet samt ge de en chans att komma in i gruppen mer (bli hörda och sedda).

För att alla barn ska få utrymme i gruppen använder vi oss av olika arbetssätt t.ex. vid samling eller andra aktiviteter. Vid samling är ett barn samlingsvärd varje vecka. Barnet får en större roll genom att ha ansvar över samlingspåsen och får i uppgift att ta påsen "laget runt" till resterande barn då de får hitta en sak i påsen som vi sedan sjunger om. Vi försöker även uppmuntra de barn som inte tar så mycket plats i gruppen att få komma fram. Vi låter dem välja aktiviteter för att främja deras individualitet. Ett bra arbetssätt för att varje barn ska bli sedd är att dela in barnen i mindre grupper. Vi delar upp våra 15 barn i 3 olika grupper. Då får barnen mer plats och uppmärksamhet av en pedagog då det är lättare att se varje barn.

Kartläggning

Beskrivning av platser/lokaler och risker

Vi på Giraffen arbetar med yngre barn då kränkning som t.ex. mobbning inte är lika vanligt. Det som kan hända inom ramen av kränkning är hårdhänt behandling som t.ex. bitas, rivas och knuffas, som även vid vissa fall kan återupprepas mot samma barn. Inomhus är det enklare att ha en övergripande syn på barnen då vi fördelar oss utefter våra tillgängliga utrymmen.

Likaså ute, men där är utrymmet större.

Medan ute kan barn sprida ut sig mer då hörseln kan svika.

Platser där risk för kränkning sker är utomhus och inomhus på obebakade utrymmen.

Utomhus kan det ske bakom vagn/cykelförrådet där vi pedagoger inte har en direkt insyn. Då är det viktigt att vi befinner oss där barnen leker. Än har inte en kränkning ägt rum, men det som kan hända om vi pedagoger inte är uppmärksamma är att de barnen kan retas, slåss knuffas eller ta saker av varandra. Då är det viktigt att pedagoger finns på plats så vi kan ingripa innan konflikter sker eller hjälpa till vid konfliktlösningar.

Inomhus kan det ske inne i hemvrån/bygg- och konstruktionshörnan där vi har olika stationer. Sitter vi pedagoger på golvet i bygg & konstruktionshörnan är det inte alltid vi har uppsyn över vad som sker i hemvrån. Rummet är mindre och har bokhyllor som barnen kan gömma sig bakom.

Förebyggande åtgärder

För att undvika detta delar vi pedagoger upp oss både utomhus och inomhus, är rörliga och uppmärksamma. Vi har våra fasta rutiner för hur vi pedagoger rör på oss både inne och ute. Om en incident skulle äga rum måste konflikten lösas mellan de inblandade, samt prata med föräldrar för att ha ett bra samarbete och för att motverka upprepningar.

Uppföljning

Uppföljning sker genom att hålla ett extra öga på de inblandade och på där incidenten skett. Vi pratar ihop oss om vad som hänt och vad som behöver åtgärdas beroende på händelse.

När följer ni upp?

På Läkarvillan har båda avdelningarna reflektion tillsammans. I detta forum tar vi upp saker som vi vill fördjupa oss i. Vi tar då upp situationer som skett och hur vi tillsammans ska gå vidare med detta med hjälp av en handledare som stöttning.

Vem ansvarar för uppföljningen?

Den som ansvarar för att uppföljning skett är av pedagogen som upptäckt incidenten med stöd av arbetslagsledaren.

Genomgång av regler/rutiner

Risk för kränkning kan vara då snoriga barn inte blir torkade eller om blöjbyten dröjer vid bajs. Detta kan upplevas som en kränkning/reaktion av föräldrar då de kan känna att deras barn ej blir sett om detta sker ofta i samband med hämtning. Om detta sker upprepande är det ett problem och en brist bland kommunikation mellan pedagoger. Barnet blir negligerat och kränkt då den inte blir sedd.

En annan kränkingsform kan vara särbehandling av föräldrar t.ex. att somliga föräldrar tar större plats än andra. Detta kan ske vid hämtning och lämning då en del föräldrar gärna tar mer plats än andra då föräldrar som är mer introverta håller sig i bakgrunden.

Åtgärder

För att undvika detta måste rutinerna vid blöjor uppdateras. Pedagoger får vara mer uppmärksamma och ha fasta rutiner när blöjor kollas samt ha rutiner vid hygien. Vi pedagoger

har bra koll på barnens ramtider och kan utifrån de anpassa oss och kontrollera att alla blöjor är torra.

Åtgärder för ge alla föräldrar plats är att avrunda samtalen så att de inte blir för långa. Vi pedagoger måste vara tydliga och visa att det finns andra föräldrar som vill ha en dagsuppdatering.

Uppföljning

Detta följs upp dagligen genom att ha noteringar vid skötbordet för att se rutiner och bytta blöjor samt ha fasta tider då pedagoger kollar blöjor.

Vi pedagoger hjälps åt att prata med föräldrar så att alla får lika stor plats. Vi läser av situationer och ser vem som inte har fått en uppdatering.

När följer ni upp?

Dagligen och via samtal mellan varandra.

Vem ansvarar för uppföljningen?

Arbetslagsledaren ansvarar för att detta följs upp.

Avdelning Elefanten, januari 2016

Främjande arbete

På Elefanten är alla barn lika viktiga, att de får uppleva sitt eget värde och att de känner trygghet. Att hjälpa och stötta barnen i det sociala samspelet och få utvecklas i sin egen takt. Stärka upp vi-känslan i gruppen och tillåta barnen påverka sin vardag med sina tankar och åsikter. Ha ett utforskande klimat där barnen får vara med och bestämma i olika projekt.

Ett arbetsätt är samlingen som vi har regelbundet, den har varierande längd beroende på vad vi gör samt bidrar till normer och värden. Barnen får träning på att prata inför grupp och utveckla språket, bli sedda och samtidigt stärks både självkänslan och deras identitet. Barnen blir utmanade att lära sig och vågar prova nya saker. De utvecklar också öppenhet, respekt, solidaritet, förstår rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler.

En annan främjande åtgärd är i hallen, där barnen har sin hylla. Där uppmuntrar vi barnen att hjälpa varandra med varandras kläder såsom på och avklädning. Här får de utveckla sin självständighet och tillit till sin egen förmåga. De visar empati och medmänsklighet och är en bra kompis. Även där främjar vi barnens självkänsla och uttrycket "jag kan" som växer sig starkare för varje gång.

Kartläggning

Beskrivning av platser/lokaler och risker

1. På avdelningen har vi ett stort rum som kallas Projektrummet, i detta rum finns ett litet mindre avgränsande rum som kallas för hemvrån. Rummet är lite gömt och "instängt", därför har vi som pedagoger inte alltid direkt insyn om vi inte själva är inne i rummet. Här har vi uppmärksammat att det lätt kan förekomma olika slags konflikter mellan barnen.

2. Toaletten på avdelningen står alltid öppen, därför har barnen alltid fri tillgång till att gå in och ut själva. Här kan vissa risker uppstå såsom bus, missförstånd gällande turordning, lekande med vatten i både toalettstol och handfat. Detta kan leda till en orolighet i personalgruppen då vi kan känna att vi inte har koll på vilka barn gör toalettbesök.

Förebyggande åtgärder

1. Hemvrån – För att minimera riskerna gällande konflikter, har vi pedagoger bestämt att minska barnantalet till 4-5 barn åt gången. Personalgruppen pratar ihop sig om vilka rum vi ansvarar för inomhus. Detta för att det blir tydligt både för barnen och för oss vuxna om rutiner. Vi som pedagoger tycker det är viktigt att kunna stötta och finnas tillgängliga vid konfliktlösningar om så behövs, samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera

varandra. Samtidigt måste barnen själva utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar, åsikter och kunna ansvara för sina egna handlingar.

2. Toalett -- Vi har inför en ny rutin tillsammans med barnen att man alltid måste säga till en pedagog om man ska göra toalettbesök. Detta underlättar för både pedagog och barn då de kan behövas hjälp, samtidigt har vi koll på vilka som befinner sig på toaletten.

Uppföljning

1. Gällande hemvrån är det viktigt att den pedagogen som ansvarar för rummet är rörlig och ser till att vara mycket uppmärksam vad som händer och sker där inne. Vi har även börjat använda oss av en stoppskylt och en skylt som visar hur många barn som får vistas i rummet samtidigt.

2. Vi har bra kommunikation med barnen. Vi frågar hur det har gått med toalettbesöket, ger positiv feedback och låter barnen växa i sitt ansvarsantagande.

När följer ni upp?

Om vissa incidenter upprepas kan detta tas upp av pedagoger på samlingen. Vi pratar om den aktuella händelsen inför alla barn men vi pekar inte ut eller talar om vilka eller vem som varit inblandad i händelsen. Om vi märker att detta upprepas ytterligare igen efter att vi har tagit upp det inför barngruppen måste vi i personalgruppen se över våra rutiner omgående.

Vem ansvarar för uppföljningen?

Den som ansvarar för att uppföljning skett är av pedagogen som upptäckt incidenten med stöd av arbetslagledaren.

Beskrivning av regler/rutiner och risker

På Elefanten är det viktigt att alla är delaktiga, att det utvecklas normer för arbetet och samvaron i vår barngrupp. Vi pedagoger diskuterar regler och förhållningssätt med barnen vardagligen, under samlingar, i leken och när det är aktuellt. Vi upprepar och förklarar efter behov till barnen. Våra rutiner kan barnen mycket väl, vi pedagoger arbetar både informativt och konsekvent med dessa. De äldre barnen på avdelningen tar mer ansvar, berättar och visar de yngre barnen. Risken att alla inte blir sedda/hörda när det gäller att få sin plats i "laget", kön eller på samlingen, beror oftast på ålderskillnaden i barngruppen.

Förebyggande åtgärder

Eftersom de yngre barnen inte har samma språk eller uppfattningsförmåga som de äldre barnen, är det extra viktigt att vi pedagoger lyfter fram och ger plats åt de yngre barnen. Vi ser detta vid t ex samlingar, vid in- och utgång och när en aktivitet är på gång. Vissa barn vill alltid komma först.

"Sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra." Lpfö 98

Uppföljning

Vi återupprepar regler och rutiner regelbundet och är tydliga. Det är viktigt att barnen känner igen sig i våra dagliga rutiner det skapar både trygghet och välbefinnande. Under samlingen måste barnen räcka upp handen om de vill komma till tals. Vi pedagoger uppmärksammar och stöttar de barn som inte blir sedda och hörda lika mycket genom att de får svara på sitt sätt. Personalen är väldigt tydliga och pratar ofta om att vi alla är olika, vi tar olika mycket plats, att vi ska respektera varandra osv.

När följer ni upp?

Dagligen och via samtal med varandra i personalgruppen.

Vem ansvarar för uppföljningen?

Arbetslagsledaren ansvarar för att detta följs upp.

Incidentrapport

Vilken typ av händelser, stämningar och förhållningssätt är det som en rapport ska fånga upp? Dels handlar det om enstaka allvarligare händelser som kräver mer ingripande åtgärder än enbart tillsägelser eller ett kortare samtal för att reda upp situationen. Generellt sett gäller det till exempel sådana situationen där personalen bestämmer sig för att ringa barnets föräldrar.

När, datum och tidpunkt

Var, plats

Vilka, barn och pedagoger, annan

Vad, beskriv händelsen/situationen

Orsak

Åtgärd/resultat av åtgärd

Berörda föräldrar/personal informerade, när och av vem

Platssamordnare/ledning informerad, datum och signatur

Övrigt

Bilaga 2

Samtal med föräldrar

Vilka deltar vid samtalet?

Hur ser föräldrarna/personalen på situationen?

Hur kan vi gemensamt förbättra situationen?

Vad ansvarar föräldrarna/personalen för?

Vad kan personalen/ledningen hjälpa till med?

Underskrifter:
Vårdnadshavare

Personal
